

СТАНОВИЩЕ

от доц. арх. Димитър Любомиров Андрейчин,
хоноруван преподавател в УАСГ – София и в НБУ – София
по научно направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия”,

за придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР”
по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия”
и ДП „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“

с кандидат: **арх. Хасун Алауи Хасун Ал-Мамури**
и тема на дисертацията **„Урбанизация и градоустройство на град Бакуба”**

Становището е изготвено на основание на Заповед №3-РК-16 от 09.10.2019 г. на проф. д-р Пламен Бочков, Ректор на Нов български университет, и на решение на Научното жури. При написването на становището са спазени изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ.

Дисертационният труд съдържа 198 страници, които включват увод, изложение в три глави, заключение, две приложения, списък с публикациите на автора по темата – 2 бр., списък с фигури, снимки и схеми – 170 бр., списък с таблици – 10 бр., библиография с 52 електронни и печатни източника.

- Актуалността на дисертационния труд за урбанистичното развитие на Ирак и по-специално за град Бакуба и неговата област Дияла е несъмнена. През последните години и десетилетия това е една от държавите, които преживяха войни и ужасяващи събития с последствия, които ни е трудно да си представим! Заедно с лекуването на раните върху иракското общество от трагедиите, разиграли се на територията на Ирак в психологически и демографски план, държавата и нейните градове трябва да се възстановят физически и икономически по най-бързия възможен начин, за да може населението да заживее нормално и да надмогне разрухата и бедността. Но това трябва да стане чрез използването на световния научен и научно-приложен опит във възстановяването на пострадали райони и селища, за да се избегнат грешките от миналото, допуснати от прибързани и некомпетентни решения.

В този смисъл, намерението на колегата арх. Хасун Алауи Хасун Ал-Мамури да се намеси компетентно в решаването на проблемите на град Бакуба, както и на други градове и райони в Ирак, заслужават особено внимание и подкрепа от наша страна. Ирак има нужда от специализирани научни кадри, които да възстановят и развиват научните направления, важни преди всичко за нормализирането на живота и за просперитета на този изстрадал народ.

Докторантът показва качества на изследовател с широки познания за историята и съвременното състояние на иракските градове и райони. Той е силно мотивиран в желанието си да бъде полезен със знанията и проучванията си върху урбанистичното развитие на териториите в този район на Близкия Изток, люлка на едни от най-старите цивилизации.

- Задачите, които докторантът си е поставил в дисертационния труд, са правилно подбрани, за да могат да се постигнат целите му. В конкретния случай това са предложения за промени в нормативната уредба за устройство на територията и създаване на условия за изработването на нов – работещ! – градоустройствен план.

- Приемам за правилно описанието на методите в изследването, както са дадени от докторанта на стр. 5 от автореферата и на стр. 5 и 6 от дисертационния труд, които са довели до желанието от автора резултат.

- На стр. 29 от автореферата и на стр. 175 от труда докторантът е формулирал един свой практическо-приложен принос, който се състои в предложение за ново място и нова посока за развитието на градския център на гр. Бакуба. Намирам това за важно и ценно, но в следващия етап на работата по труда (например – при евентуалното му

публикуване) трябва да се наблегне много силно върху превръщането на тази идея в конкретен проект, защото така ще се получи истинската крайна цел – кулминация в изследването.

На стр. 30 от автореферата и на стр. 178 от труда са изредени 4 научно-приложни приноса, които се отнасят за конкретни програми и идеи на автора за правилното изготвяне на градоустройствените планове и стриктни принципи при прилагането им.

Поради спецификата на дисертационния труд съм склонен да приема, че не се налага отделянето на научните от научно-приложните принципи.

- Докторантът е посочил две публикации в списанието на инженерните науки на Дияла – *DIYALA Journal of Engineering Sciences (DJES)*:

1. Научни изследвания – „Проблеми в планирането на транспортните мрежи и тяхното въздействие върху градския растеж на град Бакуба”, Publishing vol. 10, No 4 of DJES 2018.

2. Научно изследване – Ефектът от случайното урбанистично разширяване върху устройствен план на град Бакуба, Paper ID: 542-2017 DJES 2019.

- Както е видно и от заглавията, публикациите са пряко свързани с темата и съдържанието на дисертационния труд. Не разполагаме със списък на научните издания в Ирак, но в гр. Бакуба и областта Дияла едва ли има по-авторитетно издание в областта на инженерните науки.

- В труда не се посочват данни за цитиране на статии от докторанта в публикации от други автори или отзиви в научния печат.

- Може би трябва да започна препоръките към труда преди всичко с неговото заглавие на български език: „*Урбанизация и градоустройство на град Бакуба*”. Значенията на двата термина *урбанизация* и *градоустройство* в нашия език до голяма степен се покриват. Заглавието на английски език “*Urbanization and Town Planning of Baquba*” веднага насочва към *градско планиране* вместо *градоустройство*, което наистина съответства на смисъла и би решило проблема, особено при цитиране от български автори на българския вариант на труда.

И в автореферата, и в дисертационния труд има места, където се посочват мерни единици, използвани само в САЩ – мили, футове, ярдове. Те трябва да се приведат към европейските и българските стандарти, т.е. – към метричната система. Едва когато авторът подготвя за публикуване статия за американско издание, техните мерни единици могат да се сложат в скоби (или обратното – в зависимост от изискванията на издателя в САЩ).

На няколко места забелязах сериозни неточности в датирането. Например, на стр. 25 в дисертационния труд долу четем III век пр.н.е., а всъщност това е III хилядолетие пр.н.е., защото става дума за гр. Асирия (Ашур), а периодът е 2600–2500 г. пр.н.е.). Понататък има дата 627 г. пр.н.е., но вероятно е от н.е., защото там се споменават византийци. (За съжаление, в моите бележки изгубих страницата, но докторантът ще се ориентира бързо в труда си, за да я намери и да провери дали съм прав.)

Направи ми впечатление и смесването на имена на кирилица и латиница, но без нужното отделяне и поставяне в скоби.

Всички забележки и препоръки, изредени дотук, както и множеството по-дребни правописни грешки в българските и английските текстове, представени от докторанта, се отнасят повече за правописа и пунктуацията, а някои от тях може би се дължат и на преводите между арабски, български и английски език. Те не се отразяват пряко върху съдържанието, но все пак изискват един обстоен и спокоен преглед от страна на автора. Заедно със съответния езиков редактор дисертационният труд трябва да се доведе до нужното езиково ниво за евентуалната му публикация – като цяло или на части от него.

Намирам за най-важна препоръката ми за по-добро съотношение между обемите на главите в дисертационния труд, защото е неприемливо историческата част да заема 2/3

от целия текст, въпреки че – поне за мен – тя беше много интересна, както и представянето на ислямските духовни ценности, отнесени към градската среда.

В същото време, както заглавието, така и целите на труда изискват по-силно акцентирание върху съвременността, като например споменатата вече идея на автора за новото място на градския център на Бакуба в края на труда, която е само илюстрирана.

За да не бъде голословен, ще си позволя да направя едно предложение: ако беше напреднал малко повече в своята идея, докторантът щеше неминуемо да стигне до извода, че няма да е добре двете главни и тържествени пространства, разположени едно срещу друго, на двата бряга на река Дияла, само да се „гледат“ между двата съществуващи моста. Очевидно тази силна пространствена ос трябва да се материализира поне с един пешеходен мост, и то достатъчно широк, за да направи движението на хората между двете оживени части на градския център безпрепятствено, удобно и приятно.

Погледнат по този начин, трудът би спечелил от промяната на съотношението в обема на съответните части чрез избягването на някои повторения и чрез доста по-стегнато изложение в 1. глава, както и чрез наблягането на анализа и предложенията за настоящето и бъдещето на гр. Бакуба. Това няма да е трудно, защото в труда си докторантът е показал, че те също са силни страни в неговата работа.

- В заключение мога да заявя, че като цяло приемам представената дисертация! Тя показва, че нейният автор арх. Хасун Алауи притежава задълбочени теоретични знания в областите на урбанизма и архитектурата, проявил е способност за самостоятелни научни изследвания и показва широка обща култура.

По тези причини давам положителна оценка на дисертационния труд на докторанта и като член на научното жури ще гласувам, за да бъде присъдена на арх. Хасун Алауи Хасун Ал-Мамури образователната и научна степен ДОКТОР по научната специалност „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“ от професионалното направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“.

София, 20 декември 2019 г.

/Доц. арх. Димитър Л. Андрейчин/